

#EUandME

Sprievodca pre učiteľa

Vaši sedemnásťroční a osemnásťroční študenti stoja na prahu veľkých životných zmien. Pripravujú sa na koniec strednej školy a na novú životnú etapu. Vie však, aké príležitosti, možnosti podpory a výhody im v každodennom živote a aj pri plánovaní budúcnosti vyplývajú zo skutočnosti, že sú európskymi občanmi?

Európska komisia sa pokúša uľahčiť mladým Európanom prístup k týmto príležitostiam, a preto spustila naprieč rôznymi médiami novú kampaň #EUandME. Vzdelávacie zdroje kampane #EUandME, ktoré sú súčasťou týchto materiálov, vám aj vašim študentom pomôžu objaviť príležitosti a iniciatívy, ktoré máte vďaka EÚ k dispozícii. Vo vzdelávacích zdrojoch nájdete aktivity, ktoré študentom poskytnú priestor na spoluprácu a diskusiu. Navyše im pomôžu porozumieť tomu, ako EÚ ovplyvňuje ich životy, a zistiť, na čo všetko majú ako občania členského štátu EÚ právo.

CIELE A ŠTRUKTÚRA MATERIÁLOV PRE UČITEĽOV

Kampaň #EUandME v prvom rade informuje o tom, ako EÚ pomáha svojim občanom a poskytuje im zázemie v podobe práv, podpory a príležitostí, aby sa mohli venovať svojim koníčkom a záujmom. Cieľom kampane #EUandME je osloviť mladých Európanov a pomôcť im naplno využiť všetkého, čo im ich európske občianstvo ponúka.

Tieto učebné materiály majú podporiť rozvoj moderných zručností a schopností študentov, rozvíjať sebavedomé osobnosti schopné nezávisle uvažovať a klásť otázky. Materiály obsahujú aj nápady na multimediálne aktivity, aby študentom výučbu zatriaktívili a zvýšili ich motiváciu. Vďaka nim môžu študenti rozvíjať svoju digitálnu gramotnosť.

Kampaň sa začala zverejnením piatich krátkych filmov, vytvorených oceňovanými režisérmi. Každý z filmov sa venuje jednej špecifickej téme, konkrétne: *mobilita, udržateľnosti, schopnostiam a podnikaniu, digitálnemu svetu a právam*. Prvý oddiel každej učebnej lekcie sa začína sledovaním filmu a diskusiou celej triedy o ňom. Krátke filmy poslúžia študentom základ a inšpirácia k diskusii o možnostiach podpory a príležitostiach, ktoré EÚ ponúka. S týmito možnosťami a príležitosťami sa potom môžu podrobnejšie oboznámiť v druhom oddiele. V tejto časti sa od študentov vyžaduje práca s počítačom, bez ohľadu na to, či riešia úlohy vo dvojiciach, v skupinách alebo samostatne. Jednou z ich úloh bude diskutovať so spolužiakmi o svojich reakciách, postojoch a názoroch.

V treťom oddiele dostanú študenti možnosť zúčastniť sa na kreatívnom projekte, ktorý sa bude týkať jednej z vybraných tém. Tento projekt im pomôže zhrnúť nadobudnuté znalosti o príležitostiach, ktoré im EÚ pri prechode do novej životnej etapy ponúka, a podeliť sa o ne s ostatnými. Vďaka tomu, že sa tieto aktivity zameriavajú na samotných študentov, pomáhajú im rozvíjať aktívny spôsob učenia, a učenia, pri ktorom kladú otázky. Študenti majú za úlohu hľadať riešenie reálneho problému či otázky, čím rozvíjajú svoje zručnosti z rôznych oblastí. Pritom spolupracujú v malých skupinkách a potom svoj projekt prezentujú, vďaka čomu môžu prezentovať nadobudnuté poznatky a znalosti pred skutočným publikom – či už ide o zvyšok triedy, školu alebo svet. Prezentácia vlastnej práce je pre študentov príležitosťou kriticky sa zamyslieť nad vlastnými životmi a nad výhodami, ktoré im život v EÚ prináša.

VEKOVÉ ROZPÄTIA

Vzdelávacie a učebné materiály kampane #EUandME sa v prvom rade zameriavajú na študentov vo veku 17 a 18 rokov. Všetky oddiely sú však vhodné aj pre starších a mladších študentov. O tom, pre ktorú vekovú skupinu je daná lekcia najvhodnejšia, v plnej miere rozhodujú učitelia. V nasledujúcich pokynoch si môžete prečítať poznámku o používaní sociálnych sietí študentmi do veku 16 rokov.

PREHĽAD LEKCIÍ

Vďaka tomu, že sú lekcie tematicky rozdelené, si učitelia môžu slobodne vybrať lekcii, ktorá bude ich študentom najviac vyhovovať a ktorá bude najlepšie spĺňať požiadavky učebných osnov. Témy lekcii sú interdisciplinárne, preto sa dajú ľahko zaradiť do akejkoľvek stredoškolskej hodiny, či už povinnej, alebo voliteľnej. V prípade mnohých lekcii je k dispozícii možnosť tímovej výučby, či interdisciplinárneho prístupu. Ak sa učiteľ rozhodne lekcii uchopiť interdisciplinárne, môže čerpať inšpiráciu aj z ďalších

predmetov, napr. výtvarnej výchovy, informačných a komunikačných technológií, mediálnych štúdií, histórie, jazykov, spoločenských vied, histórie či zemepisu. Lekcie sa venujú celej škále príležitostí a práv, ktoré má každý občan EÚ k dispozícii, a ktoré možno ľahko zakomponovať do výučby v prípade mnohých učebných predmetov. S niektorými návrhmi sa môžete zoznámiť ďalej.

Lekcia	Krátky film k lekcii	Témy lekcie	Odkazy na príklady učebných predmetov
Mobilita	Hostel plný príbehov , réžia Matthias Hoene [8:40 min]	Príležitosti pre mladých Európanov na cestovanie, štúdium alebo prácu v EÚ.	Kariérne poradenstvo, jazyky, zemepis, odborné vzdelávanie, politika, občianska výchova, mediálne štúdie, história.
Udržateľnosť	Oona , réžia Zaida Bergroth [8:40 min]	Kroky, ktoré EÚ podniká v našom mene, aby zabránila klimatickým zmenám, zabezpečila zdravé potraviny a bezpečné zdroje vody a aby ochránila európsku prírodu a krajinu a podporila jej rozvoj.	Zemepis, biológia, spoločenské vedy, občianska výchova, filozofia a praktická výchova.
Zručnosti a podnikanie	Party Animal , film Yorgosa Zoisa [7:52 min]	Vzdelávanie a zručnosti pre budúcnosť, podpora zamestnania a podporu kariérneho rastu v EÚ, práva pracovníkov a podpora EÚ pre mladých podnikateľov.	Podnikové štúdie, ekonomika, poradenstvo v oblasti kariéry, odborné vzdelávanie, európske štúdie, spoločenské vedy, jazyky.
Digitálna spoločnosť	Samotár , film Tomasza Koneckiego [9:52 min]	EÚ prináša našim študentom, ktorí sú na internete ako doma, mnohé digitálne práva, pričom medzi ne patrí napríklad ukončenie roamingových poplatkov a právo na zabudnutie.	Informačné a komunikačné technológie, filozofia, európske štúdie, mediálne štúdie, jazyky.
Práva	Debut , réžia Dalibor Matanić [4:04 min]	Ako európski občania majú študenti právo voliť v európskych voľbách, rovnako ako vo voľbách vo svojej krajine. Ďalšími témami sú práva zákazníka a základné práva.	Európske štúdiá, odborné vzdelávanie, politika, filozofia, občianska výchova, mediálne štúdiá, história, spoločenské vedy.

POKYNY NA VEDENIE VÝUČBY V TRIEDE ALEBO PRI WORKSHOPE

Na začiatku každej lekcie si celá trieda spoločne pozrie krátky film, ktorý sa venuje ústredným témam danej lekcie. Najvhodnejšie je krátky film pustiť celej triede naraz, aby sa medzi sebou mohli študenti podeliť svoje bezprostredné reakcie na spoločný zážitok. Dojmy a pocity, ktoré si študenti zo sledovania krátkeho filmu odnesú, im pomôžu lepšie porozumieť problému, o ktorých budú potom diskutovať, čítať a zisťovať informácie na stránkach kampane #EUandME. V rámci stratégie aktívneho sledovania položí učiteľ študentom na začiatku filmu otázku, ktorá s filmom súvisí a pomôže im film aktívne sledovať. Zmyslom tejto stratégie je pomôcť študentom vytýčiť si pri sledovaní filmu konkrétny cieľ a lepšie sa sústrediť.

Hoci sa v modernej výučbe teší čím ďalej tým väčšej obľube metóda prevrátené triedy, pre prácu s týmito filmami ju neodporúčame. Aj keď by sa študenti mohli na filmy pozrieť pred hodinou, hrozilo by, že tým dôjde k strate bezprostrednosti a intenzity emočného zážitku spojeného so spoločným sledovaním filmu. Všetky filmy sú krátke, a tak je pri objavovaní početných a rôznorodých príležitostí a možností podpory, ktoré EÚ študentom ponúka, vhodné využiť ich spoločné, bezprostredné reakcie.

V každej lekcii študenti pracujú na kreatívnej aktivite alebo projekte. To im umožňuje popustiť uzdu tvorivosti, zlepšiť svoje komunikačné a prezentačné zručnosti a zároveň učiteľovi predviesť, čo sa naučili. Výsledky svojej práce môžu prezentovať napríklad prostredníctvom predstavení či výstav, a to vrátane ústnych prezentácií pred pozvaným publikom. Zo všetkých lekcii

možno vytvoriť projekty pre platformu **eTwinning**, vďaka čomu sa študenti môžu zapojiť do najväčšej komunity v rámci online vzdelávania v Európe a komunikovať s rovesníkmi z celej Európy spôsobom, ktorý nemožno pri bežnej výučbe v triedach dosiahnuť. Svoje projekty môžu študenti prezentovať širšiemu publiku mimo školských lavíc na ľubovoľnom médiu, pomocou ľubovoľnej kombinácie digitálnych obrázkov, podcastov a interaktívnych nástrojov. Rovnako môžu svoju prácu zhromaždiť a spravovať v elektronických portfóliách a vďaka tomu sledovať, čo sa naučili a ako sa rozvíjajú ich zručnosti, vrátane digitálnej gramotnosti. Navyše môžu pomocou súboru svojich prác ukázať, čo všetko sa naučili, a ako porozumeli výhodám, ktoré im život v EÚ prináša.

Cieľom kampane #EUandME je pomôcť mladým ľuďom vnímať, že sú súčasťou EÚ, a využívať práva, možnosti podpory a príležitosti, ktoré im európske občianstvo prináša. Tým, že sa o svoju prácu môžu podeliť s ostatnými na stránke príslušnej lekcie na sociálnych sieťach, môžu byť v kontakte spôsobom, na ktorý sú z každodenného života zvyknutí – prostredníctvom digitálnych technológií. Študenti vo veku 17 a 18 rokov majú spravidla svoj vlastný účet na sociálnych sieťach, a radi zdieľajú svoju prácu týmto spôsobom. Pokiaľ má však učiteľ na starosť triedu mladších študentov, môže preňho byť lepšie, ak vytvorí spoločný účet pre celú triedu. Študenti sa postarajú o to, aby ich osobné údaje zostali v bezpečí a učiteľ môže spoločný účet spravovať v súlade s nariadením GDPR a so školskými zásadami.

INTERNETOVÉ ODKAZY A ĎALŠIE ZDROJE

Súťaž pro mladých filmárov https://europa.eu/euandme/how_it_works_sk V júni 2019 sa dozviete, ktorých 5 mladých filmárov zvíťazilo.

EÚ – europa.eu/european-union/index_sk Oficiálna webová lokalita Európskej únie

Platforma eTwinning – <https://www.etwinning.net/sk/pub/index.htm> Platforma eTwinning združuje online komunitu škôl a poskytuje učiteľom a školám priestor na komunikáciu, spoluprácu a rozvoj projektov. Učítelia ju môžu jednoducho používať a povzbudzuje spoluprácu študentov a škôl v celej Európe. Vďaka spolupráci prostredníctvom platformy eTwinning budú mať študenti príležitosť bližšie sa oboznámiť s niektorým z partnerov projektu. Navyše vďaka nej lepšie vynikne paneurópsky rozmer niektorých projektov, ktoré sú dostupné v materiáloch.

Elektronické portfóliá – eufolio-resources.eu/ Elektronické portfólio je dynamický, digitálny priestor, kde môžu študenti zaznamenať, čo sa naučili a uložiť zbierky svojich prác. Na svojom elektronickom portfóliu môžu ukázať, ako rozvinuli svoje zručnosti, ukladať a zdieľať, spolupracovať a predniesť ostatným, čo sa naučili a čo vytvorili.

Digitálne kompetencie a technológie v oblasti vzdelávania – https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/digital-education-action-plan_sk Akčný plán Európskej komisie, ktorého cieľom je zlepšiť využitie digitálnych technológií pri výučbe a pri učení sa, rozvíjať digitálne kompetencie a zručnosti a zlepšovať úroveň vzdelania v digitálnej ére.

Europeana – <https://www.europeana.eu/portal/sk> V rámci zbierok iniciatíva Europeana sprístupňuje verejnosti viac než 51 miliónov digitalizovaných položiek, kníh, hudby, videí, umeleckých diel a pod. Orientáciu v nich uľahčujú nástroje na vyhľadávanie a filtre. Materiály, ktorými iniciatíva Europeana disponuje, získava od rôznych prosperujúcich inštitúcií. Všetky zdroje, ktoré sú na webovej lokalite dostupné, sa usiluje sprístupniť na opätovné použitie. Na niektoré položky sa ale stále vzťahujú autorské práva a študenti by mali vždy dbať na to, aby správne označili ich vlastníka a aby dodržiavali všetky príslušné práva v oblasti duševného vlastníctva.

Lekcia #EUandME: Mobilita

PREHĽAD

Lekcia *Mobilita* má študentom ukázať mnohé výhody, ktoré môžu využívať ako mladí Európania popri štúdiu, práci a cestovaní na území ľubovoľnej európskej krajiny. Krátky, ale výstižný film *Hostel plný príbehov* pomôže študentov vtiahnuť do danej témy. Potom môžu začať spoločne skúmať mnohé príležitosti, ktoré im EÚ ponúka. V treťom oddiele dostane každý študent za úlohu vytvoriť *Môj plán EUandME*, na ktorom predvedie, ako dobre pozná možnosti a podporu, ktorú majú mladí európski občania k dispozícii.

ODDIEL 1

Ukážte triede, aké ľahké je pre mladých Európanov cestovať tým, že je požiadate, aby vymenovali, ktoré krajiny Európskej únie navštívili. Zapište všetky krajiny do zoznamu na tabuľu a požiadajte študentov, aby sa pokúsili vysvetliť, prečo sú niektoré krajiny na zozname obľúbenejšie než ostatné. Spýtajte sa aj to, do akej miery sa študenti v triede považujú za mobilných ľudí, do ktorých krajín by sa chceli v budúcnosti pozrieť a prečo si vybrali práve tieto krajiny.

Skôr než študentom pustíte krátky film z kampane #EUandME [Hostel plný príbehov](#) [8:40 min], požiadajte ich, aby sa pri sledovaní pokúsili nájsť odpoveď na otázku „Ako sa k starej mame, Moritzovi a jeho sestre Heike nakoniec dostane Európa na návštevu?“ Keď video dozerajú, dajte študentom priestor na diskusiu o dojmach z filmu.

ODDIEL 2

Teraz bude mať trieda za úlohu vykonať prieskum online a pripraviť pre Moritza a jeho sestru dvojtýždňovú cestu po Európe. Rozdeľte študentov do 5 malých skupín a pripomeňte im, aby pri plánovaní európskeho dobrodružstva súrodencov nezabudli využiť stránky uvedené v zozname. Každú cestu si najprv treba starostlivo naplánovať, a ešte pred samotnou cestou a ubytovaním musíme vyriešiť cestovné doklady, zdravotné poistenie a spôsoby, ako zostať aj na cestách v kontakte so starou mamou.

1. Moritz aj Heike sú európski občania. Aké cestovné doklady si podľa vašej skupinky musia pred odchodom vybaviť? [Cestovní pas alebo občiansky preukaz](#)?
2. O výhodách Európskeho preukazu zdravotného poistenia si prečítajte v časti [Moje zdravie. Môj život](#), a zistíte, aký majú európski občania v zahraničí prístup k verejnému systému zdravotnej starostlivosti. Zapamätajte si, [pripravených nič nezaskočí](#).
3. Prečítajte si, ako si môžu Moritz a Heike vybaviť bezplatný [cestovný lístok #DiscoverEU](#).
4. [Moje cesty. Môj život](#). Obsahuje informácie o tom, čo robiť, ak sa na ceste v zahraničí niečo pokazí – či už ide o platbu kartou, vedenie vozidla, menu a financie, alebo o niečo iné. Aké tipy sa vám podarí zistiť?
5. Pozrite sa na tieto [Základné tipy pre cestovateľov](#). Ktoré z nich sa budú hodiť Moritzovi a Heike?

Keď budú študenti s prieskumom hotoví, dostane každá skupina 5 minút na to, aby zvyšku triedy zhrnula svoje zistenia v rámci *spoločnej diskusie o mobilitě a cestovaní pod záštitou kampane #EUandME*.

ODDIEL 3

Každý študent si na webových stránkach [#EUandME](#) prečíta dva nižšie uvedené odkazy, a pokúsi sa nájsť odpovede na nasledujúce otázky: „Chceš ísť v horizonte nasledujúcich piatich rokov študovať do zahraničia?“, „Chystáš sa pracovať alebo ísť na stáž do inej európskej krajiny?“, „Chceš sa stať súčasťou európskeho zboru solidarity?“ a „Aké možnosti podpory, výhody a príležitosti ti môže Európska únia do nadchádzajúcej životnej etapy ponúknuť?“

1. Stránka venovaná štúdiu v zahraničí – [Moje vzdelanie. Môj život](#), zhŕňa informácie o programoch, ktoré sprostredkovávajú možnosti štúdia v zahraničí (konkrétne Erasmus + a Erasmus Mundus), príležitosti na dobrovoľnícku činnosť alebo získanie praxe (Európsky zbor solidarity) a jazykové školenia.
2. Stránka venovaná práci a životu v zahraničí, [Moja kariéra. Môj život](#), popisuje, aké máte pri práci alebo živote v cudzej krajine práva, a obsahuje aj návody, ako si nájsť prácu, ako sa zapojiť do dobrovoľníckej činnosti alebo ako získať prax.

Teraz dostane každý študent za úlohu vytvoriť plán možností pre nasledujúcich päť rokov, ktorý pomenuje *Môj plán EUandME*. Pri tvorbe plánu môže použiť bezplatnú alebo platenú verziu interaktívneho nástroja, akým je [Book Creator](#) alebo [Sway](#). Plán musí obsahovať:

- ▶ Ciele, ktoré chce študent dosiahnuť
- ▶ Kroky, ktoré bude študent musieť podniknúť na dosiahnutie svojich cieľov

Hotový plán si potom študenti môžu pridať do portfólia životopisov. Hotové plány *EUandME* môže trieda predviesť pozvanému publiku spolužiakov z ostatných tried, alebo svoj projekt predstaviť na veľtrhu pri príležitosti dní kariéry alebo Dňa Európy. Niektorí žiaci sa o ne možno budú chcieť podeliť aj na sociálnych sieťach pod značkou #EUandME. Najprv ale musia zabezpečiť svoje osobné údaje.

Lekcia #EUandME: Udržateľnosť

PREHLAD

Lekcia o *udržateľnosti* sa začína otvorenou diskusiou o vzťahu medzi človekom a prírodou, pri ktorej budú mať študenti príležitosť pohovoriť o svojich dojmoch z pútavého krátkeho filmu *Oona*. Študenti si budú mať možnosť prečítať o význame udržateľnosti a o tom, aké iniciatívy sa v rámci kampane #EUandME venujú ochrane životného prostredia a správne narábanie s obmedzenými prírodnými zdrojmi, ktoré máme na planéte k dispozícii. A aké kroky na ich zabezpečenie EÚ podniká. V poslednom oddiele sa študenti zúčastnia kreatívneho projektu, ktorý im pomôže porozumieť tomu, ako môže každý z nás prispieť k vyššej miere udržateľnosti a ako sa táto potreba týka nás všetkých.

ODDIEL 1

Požiadajte študentov, aby sa pri sledovaní krátkeho filmu *Oona* [8,40 min], zamysleli nad týmito otázkami: „Na začiatku videa sa zdá, že si Oona veľmi nerozumie so svojím otcom. Vyzerá to, že spolu nemajú práve najlepší vzťah. V dôsledku toho má Oona problémy zapojiť sa do diania okolo seba a všimáť si okolitý svet. Uniká jej aj krása lesov, ktoré ju obklopujú. Dala by sa Oonina nevšímavosť chápať aj ako metafora našich vlastných životov a toho, ako sme si v dnešnej dobe prestali všimáť svet okolo seba, ktorý niekedy berieme ako samozrejmosť?“

Povzbudte študentov, aby diskutovali o svojich dojmoch z videa, o tom, čo si myslia o vzťahu Oony a jej otca, a o tom, či by sa dal film chápať aj ako metafora nášho vlastného odtrhnutia od prírody, prípadne nášho nezájmu o ňu. Režisérka Zaida Bergothová film vytvorila ako prejav dôvery, ktorú cíti voči práci EÚ v oblasti ochrany prírody, divo žijúcich zvierat a prírodných stanovišť. Ako tieto témy rozvíja vo svojom filme?

Ochrana prírodného prostredia a obmedzených zdrojov, ktorými planéta Zem disponuje, aby sa z nich mohli tešiť nielen naše vlastné generácie, ale aj deti našich detí, je jedným z hlavných pilierov udržateľného spôsobu života. V druhom oddiele sa potom pokúsime zodpovedať otázku „Čo znamená udržateľnosť?“

ODDIEL 2

Čo znamená udržateľnosť? Rozdeľte triedu do skupín po piatich študentoch. Každé skupine dajte stránku papiera formátu A3 a požiadajte ich, aby na ňu nakreslili veľké písmeno V. Priestor na ľavej strane písmena nazvite Problémy Zeme a nechajte skupinám päť minút na to, aby doň vpísali všetky problémy, ktoré im napadnú, a aj problémy, ktoré považujú za hlavné príčiny zlého zaobchádzania s prírodnými zdrojmi. Priestor uprostred písmena V nechajte prázdny, priestor po pravej strane nazvite Zem mojich detí. Dajte študentom v skupinách ďalších päť minút na to, aby spísali, ako si želajú, aby to na Zemi vyzeralo v budúcnosti v súvislosti s ochranou a zachovaním obmedzených prírodných zdrojov.

Jednotliví členovia každej zo skupín sa teraz pustia do skúmania možných riešení problematiky poškodzovania životného prostredia, ktoré spôsobujú ľudia. Každý študent si vyberie jednu z tematických stránok zameraných na *Udržateľnosť* v rámci projektu #EUandME a po ich preštudovaní sa dozvie, aké kroky EÚ podniká na zabezpečenie udržateľnosti a aké ochranné opatrenia prijíma:

1. **Moje divoké ja. Môj život.** približuje, akým spôsobom EÚ chráni voľne žijúce rastliny, živočíchy a prírodu, ako sa zasadzuje o zlepšenie stavu európskej prírodnej krajiny a ako sa usiluje zabezpečiť, aby všetka pitná voda zostala čistá a bezpečná.
2. **Moja planéta. Môj život.** podrobne opisuje iniciatívy, prostredníctvom ktorých chce EÚ riešiť otázky zmeny klímy a obmedzovať našu uhlíkovú stopu. Zmieňuje sa tiež o tom, ako môže každý z nás prispieť k obmedzeniu následkov zmeny klímy.
3. **Moje životné prostredie. Môj život.** popisuje kroky, prostredníctvom ktorých sa EÚ usiluje o obmedzenie produkcie odpadu a o jeho recykláciu, a úsilie zabrániť úniku plastov do morí.
4. **Moje potraviny. Môj život.** približuje nariadenia, ktorými EÚ zabezpečuje, aby bolo jedlo, ktoré sa nám ocitá na stoloch, cenovo dostupné, aby sa pri jeho výrobe dodržali bezpečnostné pravidlá, a aby dostali poľnohospodári, ktorí ho produkujú, spravodlivú odmenu.
5. **Moje technológie. Môj život.** opisuje, akými investíciami EÚ podporuje výskum a projekty, ktoré hľadajú udržateľné riešenia tých najpálčivejších problémov súčasnosti.

Študenti si vytvoria zoznam príkladov riešení a ochranných opatrení, ktorými EÚ usiluje o podporu udržateľnosti životného prostredia. Položkami z tohto zoznamu potom vyplnia priestor uprostred písmena V. Túto tabuľku označte ako Európske riešenia. Keď všetci študenti dokončia prieskum a vytvoria tabuľky, umiestnia ich na tabuľu. Každá skupina dostane možnosť svoju tabuľku prezentovať ostatným a diskutovať o navrhovaných problémoch a riešeniach.

ODDIEL 3

Každý študent navrhne, vytvorí a predvedie príspevok, ktorým demonštruje, akým spôsobom sa v jeho vlastnom živote odráža záujem o udržateľnosť životného prostredia, a ako k jej zachovaniu sám v každodennom živote prispieva. Pri tvorbe príspevkov môžu študenti využiť akéhokoľvek média. Môžu napríklad vytvoriť krátke video, predstaviť umelecké dielo, napísať článok do školského časopisu či navrhnúť plagát, ktorým danú tému zachytia. Zmyslom cvičenia je, aby sa pokúsili zachytiť, akým spôsobom prispievajú k ochrane obmedzených zdrojov, ktoré máme na Zemi k dispozícii, a k obmedzeniu ich vyčerpávania. Ich tvorbu možno neskôr vystaviť v priestoroch školy, napríklad pri príležitosti Dňa zeme, či zdieľať na sociálnych sieťach pod značkou #EUandME *Udržateľnosť*.

Lekcia #EUandME: Zručnosti a podnikanie

PREHĽAD

Alexa vo videu *Party Animal* osvietila inšpirácia a objavil, ako si naplánovať život a pritom robiť to, čo miluje. V lekcii *Zručnosti a podnikanie* sa študenti dozvedia, aké iniciatívy majú k dispozícii, a akú podporu im môže EÚ ponúknuť pri plánovaní nadchádzajúcej životnej etapy.

ODDIEL 1

Požiadajte študentov, aby sa pri sledovaní krátkoho filmu [Party Animal](#) [7:52], zamysleli nad touto otázkou: „Alex miluje zábavu, najmä tú nočnú. Ako je možné, že aj keď sa vydá za svojím snom, paradoxne mu to pomôže zabávať sa ďalej?“

Povzbudte študentov, aby diskutovali o svojich dojmach z videa, názoroch na vzťahy medzi Alexom a jeho rodičmi a o Alexovom postoji k životu a k práci. Na začiatku filmu sa zdá, že Alex veľmi nevie, kam sa v živote vydať. Vedeli vaši študenti vždy, kam povedú ich budúce životné kroky? Čo im pomohlo nájsť smer, ktorým sa v živote budú uberať? Čo by Alexovi poradili na začiatku podnikania, ktorému sa chystá venovať? Aké majú povedomie o podpore a iniciatívach EÚ, ktoré sa im v tejto životnej fáze ponúka?

ODDIEL 2

Podľa kariérnych a obchodných poradcov by mali súčasťou každého dobrého plánu, či už ide o plán na získavanie zručností a kvalifikácie alebo podnikateľský, byť tieto kroky:

- Krok č. 1: Oboznámte sa so situáciou
- Krok č. 2: Vypracujte plán
- Krok č. 3: Nekomplikujte to

Vyzvite všetkých študentov, aby si preštudovali štyri *stránky na tému Zručnosti a podnikanie* [na webovej lokalite programu #EUandME](#). Na týchto stránkach nájdete informácie o podpore a možnostiach, ktoré im EÚ ponúka, ktoré potom využijú pri tvorbe návrhu študijného plánu, plánu rozvíjania zručností a kariérneho plánu, ktorý budú mať za úlohu pripraviť:

1. **Moje zručnosti. Môj život.** zhŕňa informácie o tom, ako EÚ v súčasnosti zvyšuje kvalitu vzdelávania a pomôže študentom porozumieť, aké zručnosti budú v budúcnosti najdôležitejšie.
2. Ako si nájsť dobrú prácu a kam sa obrátiť so žiadosťou o radu je popísané v oddiele **Moje ambície. Môj život.** Pozrite sa, aké programy majú v EÚ k dispozícii mladí ľudia, ktorí si hľadajú kvalitnú prácu.
3. **Môj biznis. Môj život.** nájdete informácie o tom, ako EÚ môže poskytnúť všetko, čo je na rozvoj podnikateľskej myšlienky potrebné – od financovania, cez poradenstvo a obchodné kontakty, až po výmenné programy. Zistite, ako si založiť a rozšíriť podnikanie.
4. **Moje práva. Môj život.** obsahuje informácie o právach, na ktoré majú pracujúci v Európskej únii nárok, a o ochrane, ktorú im tieto práva poskytujú.

Keď budú mať študenti návrh plánu hotový (vrátane odkazov na európske programy a podporu, ktoré môžu využiť pri nadobúdaní zručností a rozvíjaní obchodných plánov), pripraví sa na prezentáciu pred *porotou v téme Zručnosti a podnikanie*. V rámci tejto prezentácie študenti svoje obchodné plány odprezentujú pred porotou zloženou zo štyroch porotcov, ktorí prezentácie individuálne posúdia a rozhodnú, či sú do nápadu ochotní „investovať“, alebo nie. Ešte pred pohovorom musia študenti svoj plán vytlačiť a odovzdať členom poroty jeho kópiu.

ODDIEL 3

Štyria študenti sa stanú porotcami v *porote pre zručnosti a podnikanie*. Študenti sa budú na pozíciách porotcov striedať, aby mal každý príležitosť vyskúšať si rolu porotcu.

Každý z porotcov sa zameria na jednu zo štyroch tém na stránkach *Zručnosti a podnikanie* v rámci kampane #EUandME. Porotcovia sediaci pred triedou si najprv vypočujú študentov plán. Potom si k nim jednotliví študenti prídu sadnúť a porotcovia sa s nimi o ich pláne porozprávajú.

Hlavnou úlohou porotcov je poskytnúť uchádzačom konštruktívne návrhy na zlepšenie a podporiť ich. Každého uchádzača sa spýtajú, čo plánuje študovať, prípadne aké má kariérne plány, a čo chce dosiahnuť. Okrem toho budú chcieť počuť príklady európskych programov, ktoré môže uchádzač v štúdiu a v zamestnaní využiť. Okrem toho daný plán prednesú aj pred obecenstvom (teda zvyškom triedy), aby mali aj ostatní možnosť vzniesť pripomienky a navrhovať ďalšie nápady.

Lekcia #EUandME: Digitálna spoločnosť

PREHLAD

Ján, nesmely a hanblivý správca parku má šťastie. Je totiž občanom EÚ, a tak disponuje nielen prístupom k internetu, ale má aj mnohé digitálne práva a slobody. V romantickej komédii *Samotár* sme si ukázali nielen význam kvalitného pripojenia, ale aj spôsoby, akými nás EU spája s digitálnym svetom.

ODDIEL 1

Požiadajte študentov, aby sa pri sledovaní filmu [Samotár](#) [9:52 min], zamysleli nad otázkou: „Na čo Janovi v prekrásnej, ale odľahlej divočine, slúžia digitálne technológie?“

Povzbudte študentov, aby diskutovali o vtipných scénach z filmu. Čo bolo najzábavnejšie? Aké výrazové prostriedky využíva herec, ktorý predstavuje Jana, aby vyjadril jeho hanblivú povahu a rozpaky?

ODDIEL 2

Vedeli študenti, že EÚ investuje 2 miliardy eur do vysokorychlostného širokopásmového internetu vo vidieckych oblastiach, ako je tá vo filme?

Film zachytáva, ako môže digitálne spojenie prospieť aj hanblivým ľuďom, ako je Ján. Pri jednej príležitosti sa Ján rozhodne vrátiť nevyhovujúci tovar, ktorý kúpil online. Pritom využije štrnásťdňovú lehotu na rozmyslenie, ktorú EÚ garantuje všetkým zákazníkom pri kúpe tovaru v internetovom obchode v EÚ. Ďalšie informácie o tejto problematike nájdete [tu](#).

Vyzvite študentov, aby každý zvlášť, prípadne v malých skupinkách, vytvorili infografiku, ktorú nazvú *Naše digitálne práva*. Pomocou nasledujúcich odkazov kampane #EUandME si študenti môžu preštudovať, aké digitálne práva a slobody sa na nich vzťahujú, a potom vytvoriť atraktívnu infografiku, ktorou zaujmú aj mladších spolužiakov. Pri práci môžu študenti používať interaktívne nástroje, ako je [Canva](#), [Easel.ly](#), [Piktochart](#), [Infogram](#), [Venngage](#) alebo akýkoľvek iný program, ktorý im vyhovuje. Ich hlavnou úlohou je vytvoriť vizuálne zaujímavú infografiku, ktorá pomôže predstaviť hlavné myšlienky kampane #EUandME o digitálnej spoločnosti mladším študentom.

1. **Môj telefón. Môj život.** informuje o európskych nariadeniach, ktoré znamenajú koniec roamingovým poplatkom.
2. **Moje pripojenie. Môj život.** vysvetľuje, že európske zákony garantujú prístup k tomu najlepšiemu možnému internetovému pripojeniu za rozumnú cenu každému občanovi Európskej únie, nezávisle od toho, v akej vidieckej alebo odľahlej oblasti žijete.
3. **Moja online bezpečnosť. Môj život.** vysvetľuje, že právne predpisy EÚ požadujú, aby bola ochrana osobných údajov považovaná za základné právo, a preto sa s nimi musí pracovať obozretne a zodpovedne.
4. Rovnako ako Ján, aj vy máte vďaka 14-dennému obdobiu na rozmyslenie ako zákazník internetového obchodu na území EÚ právo vrátiť nevyhovujúci tovar zakúpený online. Ďalšie informácie si môžete prečítať [tu](#).
5. Hľadáte **tipy pre cestujúcich na** cestách? EÚ pre vás vyvinula aplikáciu.
6. **V každom členskom štáte EÚ sú pre mladých Európanov k dispozícii linky zabezpečenia internetu**, ktoré poskytujú pomoc a podporu. **Deň bezpečnejšieho internetu** je európska iniciatíva, ktorej cieľom je šíriť osvetu o kampani za lepší internet pre všetkých Európanov, najmä pre mladých.
7. Ukážte študentom tento krátky kontrolný zoznam a pomôžte im skontrolovať, či sa im v infografikách podarilo mladších spolužiakov informovať o nasledujúcich európskych digitálnych iniciatívach?
 - Iniciatíva Odstrániť a udržať odstránené (Take down – Stay down)
 - Zrušenie roamingových poplatkov
 - Právo na zabudnutie
 - Koniec geoblokovania
 - Nariadenie GDPR

ODDIEL 3

Keď budú všetky infografiky zverejnené, vyzvite študentov, aby z nich vybrali 5 najlepších. Hodnotiť budú: či daná infografika predstavuje informácie zaujímavým spôsobom; vysvetľuje zložité informácie tak, aby sa dali jednoducho pochopiť; či prehľadne prezentuje podstatné informácie, ako daná infografika pôsobí po grafickej stránke; či jej spracovanie zodpovedá cieľovému publiku; a napokon či sú pri informáciách, ktoré daná infografika prezentuje, uvedené aj ich zdroje.

Každú z 5 víťazných infografík môžete na týždeň vystaviť na webových stránkach školy a zdieľať na stránkach školy aj na stránkach študentov na sociálnych sieťach pod značkou #EUandME.

Niektorú z 5 víťazných infografík môžu študenti použiť aj ako vzor, podľa ktorého navrhnu a odprezentujú mladším spolužiakom krátky workshop o digitálnych zručnostiach nazvaný Ako vytvoriť infografiku. Jeden alebo dvaja starší študenti budú pri workshope predvádzať, ako pri tvorbe a návrhu svojej infografiky postupovali, a zvyšok študentov bude pomáhať mladším spolužiakom pri tvorbe ich prvých vlastných infografík.

Lekcia #EUandME: Práva

PREHLAD

Ivan z videa *Debut* je syn farmára a futbalový talent. Rovnako ako Ivan, aj my máme ako občania členského štátu EÚ zákonom dané právo na rovnaké zaobchádzanie a úctu.

ODDIEL 1

Režisér Dalibor Matonić popisuje *Debut* [4:04 min] ako nenápadný príbeh. Počas sledovania filmu sa študentov opýtajte, o čom si myslia, že jeho film je. Aké prostriedky režisér využíva, aby dostatočne napínavo vyjadril cestu, ktorú Ivan musí prejsť, aby porozumel vlastnému právu byť sám sebou?

Sme občanmi EÚ a naše práva a slobody sú uvedené v Charte základných práv Európskej únie. V charte EÚ jasne uvádza, že každý sa rodí slobodný a rovný, pokiaľ ide o uznanie, ktoré si zaslúži a jeho práva. To ale nie je všetko. EÚ svojich občanov podporuje v každodennom živote a garantuje im práva občana, zákazníka, cestujúcich, aj základné práva, ktoré jej obyvateľom vyplývajú z toho, že žijú v demokratickom zriadení. V druhom oddiele si študenti tieto práva preštudujú a potom sa v treťom oddiele vrátia k európskym právam a slobodám zaručeným [Chartou základných práv EÚ](#).

ODDIEL 2

Vo filme *Debut* sme sledovali, ako Ivan zisťuje, že má ako európsky občan právo byť sám sebou, nech už je kýmkoľvek. Naše práva sú v celej EÚ chránené zákonom. Charta základných práv EÚ v jednom texte zhrňa všetky osobné, občianske, politické, ekonomické a sociálne práva, ktoré využívajú ľudia na území EÚ. Práva a slobody sa v charte rozdeľujú do šiestich skupín:

- ▶ Dôstojnosť
- ▶ Solidarita
- ▶ Slobody
- ▶ Občianske práva
- ▶ Rovnosť
- ▶ Spravodlivosť

Požiadajte študentov, aby si preštudovali, aké práva a slobody európskym občanom zaručujú, že môžu vedľa seba žiť v mieri a harmónii bez ohľadu na vek, pohlavie, rasu, sexuálnu orientáciu, náboženstvo a názory. Príslušné informácie nájdú v oddiele [Moje práva. Môj život](#).

Európska únia chráni práva občanov LGBTQI komunity. Diskutujte v triede o tom, či je vaša škola pre LGBTQI študentov bezpečným miestom. Majú všetci rovnakú príležitosť sa v škole zapojiť do výučby a zabávať sa s priateľmi? Čo by sa dalo robiť, aby sa v škole podarilo nastoliť otvorenejšiu, tolerantnejšiu atmosféru? Rozdeľte študentov v triede do pracovných skupín, z ktorých každá vyhladá informácie o tom, aké kroky v tomto smere podnikli ostatné školy. V spolupráci s výchovným poradcom pozvite hostí, ktorí o téme prenesú prednášku či pripraví workshop, na ktorom o ňom povedú diskusiu. Mohli by škole poskytnúť odkazy na tematickú literatúru a plagáty a aj informácie o tom, aké služby sa u nás zameriavajú na podporu LGBTQI študentov. Študenti si potom spoločne vytýčia akčný plán, ktorý pomenujú Bezpečný vzdelávací priestor. Tento plán bude obsahovať zmeny, ktoré je potrebné implementovať, aby sa zo školy stal inkluzívnejší vzdelávací priestor. Keď študenti akčný plán dokončia, prednesú ho rade školy a riaditeľovi.

ODDIEL 3

V rámci tejto aktivity si majú študenti predstaviť, že pracujú vo *významnej marketingovej spoločnosti*. Súčasťou ich práce je účasť na vnútrofirnej súťaži, ktorej cieľom je vytvoriť úspešnú kampaň pre lekciu o *európskych právach*, ktorú následne zverejnia na sociálnych sieťach. Rozdelili sa do troch tímov, ktoré medzi sebou súťažia o to, kto vytvorí najpôsobivejší návrh a kampaň na jeden z týchto odkazov na tému *Práva*:

1. [Moje nákupy. Môj život](#). vysvetľuje pravidlá, prostredníctvom ktorých sa EÚ zasadila o to, aby bolo nakupovanie prehľadné, jednoduché a férové, a aby zákazníci poznali svoje práva.
2. [Moja cesta. Môj život](#). opisuje, aké pravidlá chránia cestujúcich a ich práva v prípade meškania či zrušenia spojov, ku ktorým môže na cestách dôjsť.
3. [Môj hlas. Môj život](#). vysvetľuje, ako funguje právo obyvateľov EÚ voliť v európskych a komunálnych voľbách.

Významná marketingová spoločnosť potom kampaň víťazného tímu použije na spustenie celoeurópskej kampane na sociálnych sieťach, ktorá sa zameria na lekciu #EUandME: Práva. Každý z tímov sa pokúsi vytvoriť kampaň na sociálnych sieťach tak, aby zaujala cieľovú skupinu ľudí – mladých Európanov. Tímy pre kampaň vytvoria slogan, navrhnu grafické prvky, pripraví dva ukážkové príspevky a poznámky s vysvetlením, ktoré sociálne siete si pre svoju kampaň vybrali. Každý z tímu bude pripravený návrh kampane prezentovať pred spolužiakmi, ktorí hlasovaním vyberú kampani, ktorá by na sociálnych sieťach pôsobila najsilnejším dojmom a ktorá by bola najefektívnejšia.